Neapolis University

HEPHAESTUS Repository **http://hephaestus.nup.ac.cy**

Cypriot Newspapers Indexed Material Neon Kition

1879-10-10

þÿ Ÿ » ¯ ³ ± À µ Á ¯ Ä · Â ½ ® Ã ¿ Å š Í À Á ¿

þÿ • Á µ Å ½ · Ä ¹ º Ì Á Ì ³ Á ± ¼ ¼ ± C o o p 2 0 0 2

þÿ • ¹ º ¿ » ± Ê ´ · Â , ” · ¼ ® Ä Á ¹ ¿ Â

Library of Neapolis Pafos

http://hdl.handle.net/11728/7660

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

Γενικά
Δημητριος Λ. Νικολαΐδης
Λευκωσία
Σωφρονιος Γ'
Κυπριανός Οικονομίδης
Χριστοδουλος Ιωαννίδης
Πασχάλης Κωνσταντινίδης
Κ. Καλβαρης
Εκκλησια
Αναγνωστήρια
Παρνακα
Τηλεγραφεια
Λαιοο-μεταφ
Αυστρια → Κυπρος
Δημητριος Θεμιστοκλής
Κυπρος → Πελοποννησος
Αθανασιος Σαμελλαριος
Δημητριος Μιχαηλαιός
Χρυσανθος Ιωαννίδης
Πενεσος
Κυπρος → Αιγυπτος
→ Ιταλία
→ Αιγυπτος
Προτόνια (Κρασιά)
Δημητριος Θεμιστοκλής
Γεωργιος Σαλλουμίδης
Χριστοδουλος Βασιλειαδης
Ιαρκος Ανδρεάδης
Νικηφορος Ευγενειαδης
Δημητριος Βενετοκλης
Κυπρος → Ροδος
Ανδρεας Δ Θεμιστοκλεους
Κυπρος → Αθηνα
→ Γερμανια
Βιβλιοθηκες
Λαμπριανος Πέτρου
Εκκλησια
Αμμοχωστος
Παφος
Κυπριοι Αιγυπτου
Κοινοτητες
Εκπαιδευση

COOP
εμπόριο
Παρνακα
τραπεζες
αμπελουργια

ΟΛΙΓΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΚΥΠΡΟΥ.

[ὑπὸ Δημητρίου Λ. Νικολαΐδου.]

(Συνέχεια. Ἴδε προηγούμενον ἀριθ.)

Μετὰ τὸν κύριον Ἐπαμινώνδαν Ι. Φραγκούδην, ἀρχιερατεύσαντος τοῦ ἐναρέτου Μακαρίου, ἀνδρὸς ἄγαν συνετοῦ, φιλοπάτριδος καὶ φιλομούσου, τὰ ἐν τῇ πρωτευούσῃ Λευκωσίᾳ Σχολεῖα νέαν ἔλαβον τροπὴν, διοργανωθέντα κατὰ τὸ ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατοῦν σύστημα, καὶ ἔκτοτε ἔχουσι ταῦτα κύκλον μαθήσεως εὐρύτερον καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς διδασκόμενα μαθήματα ἀποτελοῦσι πλήρη καὶ συνεχῆ σειρὰν, ὅλον τι αὐτοτελὲς, σχολειακῆς καὶ γυμνασιακῆς διδασκαλίας καὶ μαθήσεως. Ὁ νῦν Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Κ. Σωφρόνιος Φινιεὺς ἐσχολάρχει καὶ σὺν αὐτῷ ἐδίδασκον τοὺς πάνυ φιλοτίμως καὶ φιλομούσως συρρέοντας τῆς Λευκωσίας νέους ὅ τε νῦν Μητροπολίτης Κιτίου Κ. Κυπριανὸς Οἰκονομίδης, ὁ Χριστόδουλος Ἰωαννίδης καὶ Πασχάλης Κωνσταντινίδης Ἑλληνικὰ, Γαλλικὰ, μαθηματικὰ καὶ τἆλλα μαθήματα. Ἀποχωρησάντων δὲ τῶν πρώτων διδασκάλων ΚΚ. Σωφρονίου καὶ Κυπριανοῦ, ἅτε ἀξίως τῶν γνώσεων καὶ τῆς ἀρετῆς αὐτῶν προχειρισθέντων εἰς τὰ ὕπατα ἐκκλησιαστικὰ ἀξιώματα, ἀνετέθη ἡ διεύθυνσις τῶν Σχολείων τῷ Κ. Κάλβαρη, διδάσκοντι μέχρι τοῦδε περὶ τοὺς ἑξήκοντα μαθητάς.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ COOP 2002
ΕΦΗΜ: Νέου Κιτιου ΗΜΕΡ. 10/22-10-1879

Ἐν Λευκωσίᾳ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1856 ἐκτὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου κατεστάθη καὶ Παρθεναγωγεῖον, ἐν ᾧ δύο διδάσκαλοι ἐκ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἢ Σμύρνῃ ἐκπαιδευθεισῶν ἐδίδασκον καὶ διδάσκουσι τὴν ἀνάγνωσιν, τὴν γραφὴν, τὴν ἀριθμητικὴν, Ἑλληνικὰ μέχρι τῆς πρώτης τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου τάξεως καὶ ποικίλα χειροτεχνήματα, δι' ὧν σήμερον αἱ κόραι τῶν Λευκωσιατῶν κοσμοῦσιν ἑαυτὰς καὶ τὰς αἰθούσας τῶν οἰκιῶν αὐτῶν. Φοιτῶσι δὲ ἐν τῷ Παρθεναγωγείῳ περὶν τὰ 120 κοράσια, ἑλληνοπρεπῶς ἀνατρεφόμενα καὶ διδασκόμενα, πολλὰ δ' ὑπισχνούμενα ἐν τῇ μελλούσῃ αὐτῶν μητρότητι.

Παρὰ τὸ Ἑλληνικὸν Σχολεῖον, ἐν ᾧ τέσσαρες διδάσκαλοι, καὶ τὸ Παρθεναγωγεῖον ἐν ᾧ δύο διδάσκαλοι διδάσκουσι, ὑπάρχουσι καὶ δύο ἀλλοδιδακτικὰ Σχολεῖα ὑπὸ δυο ἐπίσης ἑκάτε[illegible]ῶν διδασκάλων διευθυνόμενον, ἐν ὁλλ[illegible]λοδιδακτικῶς τὰ γράμματα διδάσκ[illegible]βοήκοντα καὶ διακόσιοι περίπου [illegible]ν τῆ[illegible]τινες κατὰ τὰς ἐνιαυσίους ἐξετάσ[illegible] φρ[illegible]αζόμενοι καὶ ἀριστεύοντες προβιβα[illegible] γεωργο[illegible] τὸ Ἑλληνικὸν Σχολεῖον. Τὰ νον [illegible] σ[illegible]σία ὑπάρχοντα Σχολεῖα, εἰς ἃ δαπ[illegible] ἐνιαυσίως δώδεκα περίπου χιλιά[illegible]α συντηροῦνται ἀναλώμασι τοῦ Ἀρ[illegible]πείου καὶ τῶν Μητροπόλεων Πα

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ COOP 2002
ΕΦΗΜ: Νέου Κιλίων ΗΜΕΡ. 10/22-10-1879

φου καὶ Κυρηνείας. Ὁμολογητέον ὅτι ὡς πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν τῆς Λευκωσίας πληθυσμὸν ὁ τῶν μαθητῶν ἀριθμὸς δὲν εἶνε πολύς, διότι ὁ ὅλος τῶν μαθητῶν ἀριθμὸς ἔχει ὧδε ;

Ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Σχολείῳ . 60
Ἐν τοῖς Ἀλληλοδιδακτικοῖς . 280
Ἐν τῷ Παρθεναγωγείῳ . 120—460

τὸ ὅλον· τοὐτέστι 5:100, ἐνῷ τῶν Μωαμεθανῶν τῆς αὐτῆς πόλεως ἀναλογοῦσι 4:100. Ἡ τῶν Σχολείων βιβλιοθήκη δὲν εἶνε λόγου ἀναξία, ἄτε ἀριθμοῦσα περίπου χιλίους τόμους. Οὕτως ἔχουσι τὰ ἐν τῇ πρωτευούσῃ Σχολεῖα ἀεὶ ἀκμαῖα καὶ τελοῦντα τὸν σκοπὸν τῆς συστάσεως αὐτῶν, οἷς ἐπ' ἐσχάτων ἐπῆλθεν ὡς ἐπικουρία καὶ ἡ σύστασις Ἀναγνωστηρίων, ἅπερ οὐ μικρὸν συμβάλλονται εἰς πλατυτέραν καὶ ἐθνικωτέραν τῶν πολιτῶν ἀνάπτυξιν.

Ἀπὸ τῆς Λευκωσίας καταβαίνοντες ἀπαντῶμεν μετὰ τετράωρον ἐφ' ἁμάξης ὁδοιπορίαν τὴν πόλιν Λάρνακα, ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ ἀρχαίου Κιτίου ᾠκοδομημένην καὶ μικρὰν τῆς θαλάσσης ἀπέχουσαν· αὕτη καθικνουμένη πρὸς μεσημβρίαν ἑνοῦται σχεδὸν τῇ παραλίῳ πόλει Σκάλᾳ, ἐν ᾗ καὶ ἀμφοτέρων τῶν πόλεων τὸ ἐμπορεῖον. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἀμφότεραι αἱ πόλεις συγκοινωνοῦσι τῇ Λευκωσίᾳ διὰ τῆς μόνης [1] ἐν τῇ νήσῳ ὑπαρχούσης ἁμαξιτοῦ ὁδοῦ, δι' ἧς τὴν στρῶσιν κατηναλώθη ἐπὶ ἐδάφους ὅλως ἀμιγοῦς πετρῶν καὶ ὁμαλωτάτου τὸ καταπληκτικὸν ποσὸν τῶν πεντακοσίων ἢ ἑξακοσίων χιλιάδων φράγκων !

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ COOP 2002
ΕΦΗΜ: Νεολ. Κήπων ΗΜΕΡ. 10/22-10-1879

Ἐν τῇ πόλει Σκάλᾳ ἐκτελεῖται τὸ μέγιστον ἐμπόριον τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς καὶ ὑπάρχει καὶ ὑποκατάστημα τῆς Αὐτοκρ. Ὀθωμ. Τραπέζης, Τηλεγραφεῖον (2), προσεγγίζουσι δὲ καὶ τὰ Αὐστριακὰ τῆς ἑταιρείας Lloyd ἀτμόπλοια τετράκις τοῦ μηνὸς, δηλαδὴ δὶς ἀπὸ δυσμῶν καὶ δὶς ἀπ' Ἀνατολῆς. Οἱ κάτοικοι ἀμφοτέρων τῶν πόλεων (Λάρνακος καὶ Σκάλας,) εἶνε ὀκτὼ περίπου χιλιάδες, ὧν αἱ δύο Μωαμεθανοί, χίλιοι περίπου τοῦ Δυτικοῦ δόγματος, πάντες δὲ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες. Ἐν Λάρναι ἐδρεύει καὶ ὁ Μητροπολίτης Κιτίου, ἐν ἐθνικῷ κατοικήματι, τῇ Μητροπόλει.

Ἐν Λάρνακι πρῶτος ἡμῖν γε γνωστὸς διδάσκαλος ἦτον ὁ Λεμήσσιος Δημήτριος Θεμιστοκλῆς, ἐκπαιδευθεὶς πρὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ἐν Σμύρνῃ καὶ Κυδωνίαις. Ὁ μακαρίτης, ᾧ ὀφείλεται ἅπασα ἡ Ἑλληνικὴ ἐκπαίδευσις τῶν Λαρνακιωτῶν

---

1) Ἀπὸ τῆς Ἀγγλικῆς κατοχῆς καὶ ἄλλαι ἐστρώθησαν ἀπαξιτοὶ ὁδοὶ ὑπὸ εἰδικῶν μηχανικῶν.

2) Ἦσαν τότε τοιαῦται καὶ ἐν Λεύκωσίᾳ καὶ ἐν Λιμασσῷ ἀπὸ τινῶν μηνῶν.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ COOP 2002
ΕΦΗΜ: Νέου Κιτιου ΗΜΕΡ. 10|22-10-1879

καὶ Σκαλιωτῶν διδάξας μικρὸν τὸ πρῶτον ἐν Λεμησσῷ μετέβη, ὡς ὑπ' ἀσφαλὲς, εἰς Λάρνακα κατὰ τὰ ἔτη ἐκεῖνα τοῦ τρόμου καὶ τοῦ διωγμοῦ, διδάσκων οἴκοι μέχρι τοῦ ἔτους 1848, ὅτε καὶ ἀπέθανε λιπὼν τοῖς ἔπειτα μνήμην ἀληστον καὶ ἀγαθὴν, ἀξίαν τῶν ἀρετῶν καὶ τῆς ὅλης αὐτοῦ πολιτείας. Μετὰ τὸν διδάσκαλον τοῦτον, οὗτινος ἡ ἑλληνικὴ παιδεία ἦτο ἀξία τῆς παρ' ᾧ ἐμαθήτευσε διδασκάλου τοῦ γένους Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, ἐδίδαξεν ὡς δημόσιος διδάσκαλος ὁ ἐκ Πελοποννήσου κύριος Ἀθανάσιος Σακελλάριος ὁ καὶ νῦν ἐν τοῖς Ἀθήνησι Γυμνασίοις καθηγητὴς καὶ πολλῶν διδακτικῶν βιβλίων συγγραφεύς. Μετὰ τὸν κύριον Σακελλάριον, ἐφ' ἱκανὰ διδάξαν τὰ ἔτη τὰ ἑλληνικὰ γράμματα, ἐδίδαξεν ὁ κ. Δημήτριος Μιχαηλακὸς καὶ οὗτος ἐκ Πελοποννήσου, ὃν διεδέξατο ὁ συμπολίτης κ. Χρύσανθος Ἰωαννίδης ἀπὸ πολλῶν διδάσκων ἐνιαυτῶν μεθ' ἑτέρων δύο διδασκάλων ἐν τῷ δημοσίῳ τῆς Λάρνακος καὶ Σκάλας Σχολείῳ, εἰς ὃ φοιτῶσι διδασκόμενοι τὴν Ἑλληνικὴν, τὰ βοηθητικὰ μαθήματα καὶ τὴν Γαλλικὴν τεσσαράκοντα παῖδες. Παρὰ τὸ Ἑλληνικὸν Σχολεῖον ὑπάρχουσι καὶ δύο ἀλληλοδιδακτικὰ καὶ δύο Παρθεναγωγεῖα ἕν ἐν ἑκατέρᾳ τῶν πόλεων Λάρνακος καὶ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ COOP 2002
ΕΦΗΜ: Νέου Κιτίου ΗΜΕΡ. 10/22-10-1879

Σκάλας εἰς ἃ φοιτῶσι παῖδες μὲν ἄρρενες διακόσιοι, κόραι δὲ τεσσαράκοντα καὶ ἑκατόν. Οὕτως οὖν τῶν διδασκομένων ὄντων ὀγδοήκοντα καὶ τριακοσίων περίπου, τῶν δ' Ἑλλήνων κατοίκων περὶ τὰς ἓξ χιλιάδας, εὑρίσκομεν ὅτι καὶ ἐν ταῖς εἰρημέναις πόλεσι οἱ μαθητευόμενοι εἶνε ὡς 6: 100.

Τρίτη καὶ τελευταία πόλις ἐπέρχεται ἡ μικρὰ, ἀλλὰ τερπνὴ καὶ καλὴ Λεμησσὸς κατοικουμένη ὑπὸ πέντε περ. χιλιάδων κατοίκων καὶ ἀπέχουσα ἀπὸ τῆς Λάρνακος τριάκοντα καὶ ἓξ ἀγγλικὰ μίλια. Οἱ Λεμήσσιοι καὶ φιλομουσίαν καὶ φιλογένειαν ἔχουσιν ἀκραιφνῆ καὶ θερμήν. Ἡ Λεμησσὸς, ἥτις προάγεται καὶ προκόπτει εἰς ἐθνικὸν βίον διὰ τῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1833 συσταθέντων Σχολείων, διὰ τῆς Λέσχης καὶ τοῦ ἀρτισυστάτου αὐτῆς ἀναγνωστηρίου, ἀσκεῖ ἐμπόριον εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς περὶ τὰ δύο ἑκατομ. φράγκα καὶ ὑπάρχει ἐσχετισμένη ἐμπορικῶς τῇ Αἰγύπτῳ, Συρίᾳ, νήσοις τοῦ Τουρκικοῦ Ἀρχιπελάγους, Σμύρνῃ, Ἰταλίᾳ, τῇ βορείᾳ καὶ νοτίᾳ Ρωσσίᾳ. Αἱ ὑπ' αὐτὴν ὑπαγόμεναι ἐπαρχίαι εἶνε ὀρειναὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡ γῆ αὐτῆς εἰς ἀμπελουργίαν εὔθετος. Ἐκφέρει δὲ ἡ ἐπαρχία Λεμησσοῦ τοὺς ἀρίστους καὶ πλείστους τῶν οἴνων τῆς νήσου, τὰ πλεῖστα καὶ ἄριστα χαρούπια καὶ τοὺς ἀρκοῦντας εἰς διατροφὴν τῆς ἐπαρχίας ταύτης Δημητριακοὺς καρπούς.

Τὰ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ Σχολεῖα χρόνο.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ COOP 2002
ΕΦΗΜ: Νεον Κιτιον ΗΜΕΡ. 10/22-10-1879

λογοῦνται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1819· πρῶτος ἐν αὐτοῖς κατ' ἰδίαν διδάξας ὑπῆρξεν ὁ γνωστὸς ἤδη τῷ ἀναγνώστῃ Δημήτριος Θεμιστοκλῆς. Ἀλλὰ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, καθ' ἰοὺς καὶ ἡ μεγάλη Κύπρος ἔχει τὸ αὐτῆς αἷμα, τοὐτέστιν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1821 μέχρι τοῦ 1833 μόνοι ἐν τῷ τόπῳ διδάσκαλοι ὑπῆρχον οἱ ἱερεῖς. Μόλις δ' ἐν ἔτει 1834 κατεστάθη ἐν Λεμησσῷ τὸ πρῶτον ἀλληλοδιδακτικὸν Σχολεῖον ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Γεωργίου Σαλλουμίδη, κατελθόντος εἰς Κύπρον ἀπὸ τοῦ ἐν Αἰγίνῃ ὀρφανοτροφείου· παρ' αὐτῷ ἐδιδάχθην κἀγὼ τὰ πρῶτα γράμματα. Ἐν ἔτει 1834 ἕτερος Κύπριος Χριστόδουλος Βασιλειάδης ἐδίδαξε τὴν ἑλληνικὴν καὶ μετ' αὐτὸν ἀπελθόντα τῆς Κύπρου προσεκλήθη ὁ μακαρίτης Μάρκος Ἀνδρεάδης, ὁ τὸν βίον ἐπ' ἐσχάτων ἐν ἄκρᾳ πενίᾳ ἐν Ἀθήναις τελευτήσας, ὅστις ἐδίδαξεν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1838—1841, ἐνδοὺς τῷ φιλομούσῳ ζήλῳ πολλῶν φίλων καὶ συγγενῶν, μεταπεμψαμένων αὐτὸν ἐκ Λάρνακος. Καὶ μέχρι μὲν τῶν χρόνων τούτων τὰ Σχολεῖα ἦσαν ἰδιωτικά. Μετὰ τὸν εὐμαθῆ Ἀνδρεάδην ἐδίδαξεν ὡς πρῶτος δημόσιος διδάσκαλος ὁ μακαρίτης Ἀρχιμανδρίτης Νικηφόρος Εὐγενειάδης Κύπριος, μαθητὴς τῆς τοῦ Καίρου Σχολῆς, ὅστις ἐν ἔτει 1848, ἐπανακάμψαντος ἐκ τοῦ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ COOP 2002
ΕΦΗΜ: Νέου Κύπρου ΗΜΕΡ. 10/22-10-1879

Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου τοῦ γράφοντος τὴν παροῦσαν διατριβὴν Δημ. Α. Νικολαΐδου [1] τακτοποιηθέντων τῶν Σχολείων καὶ τῆς παραδόσεως γιγνομένης κατὰ τὴν νεωτέραν μέθοδον, ἀπάστη τῆς διδασκαλίας, ἣν ἀνέλαβεν ὁ γράφων, ὅστις ἐδίδαξε μέχρι τοῦ ἔτους 1855, καὶ οὗτινος διάδοχος ἐγένετο ὁ ἐκ Ρόδου Κ. Δημήτριος Βενετοκλῆς, ἀνὴρ λόγιος καὶ τὰ μάλιστα δόκιμον διδασκαλίαν ἀσκήσας κατὰ τὴν μακρὰν αὐτοῦ παρ' ἡμῖν διατριβήν. Τοῦτον δὲ διεδέξατο ὁ καὶ νῦν τὰ ἐν Λεμησσῷ λίαν εὐδοκίμως διευθύνων Σχολεῖα κ. Ἀνδρέας Δ. Θεμιστοκλῆς σπουδαστὴς τοῦ Ἐθνικοῦ τῆς Ἑλλάδος Πανεπιστημείου καὶ τῶν τῆς Γερμανίας. Οὕτω λοιπὸν τὰ ἐν Λεμησσῷ Σχολεῖα χρονολογοῦνται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1819 ἐκτὸς μικρῶν τινων διαλειμμάτων, γενομένων ἐν χρόνοις διωγμοῦ καὶ φρίκης.

1] Εὔκαιρον ἐνθάδε καὶ δίκαιον νὰ εἴπωμεν, ὅτι ὁ Κ. Δημήτριος Α. Νικολαΐδης κατὰ πολλὰ τὴν Λεμησσὸν εὐηργέτησε διὰ τῆς εὐρείας αὐτοῦ μαθήσεως, τῆς ἀραιφνοῦς φιλοπατρίας, καὶ τῆς εὐδοκίμου καὶ μακρᾶς ταύτου διδασκαλίας. Ὑπηρετήσας δὲ καὶ εἰς πολλοὺς ἐναυτοὺς ὡς ὑπαλληλος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερν[illegible] ὑπ' αὐτῆς [illegible] πρέπουσαι παρόδοξον, καὶ δῶρα ἄλλης. Ἀγαθοὶ ἄνδρες πολῖται, γενναῖοι καὶ φιλοπάτριδες ἄνθρωποι, θυσιάσαντες πολλάκις τοσαῦτα ὑπὲρ τῆς Πατρίδος [illegible]

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ COOP 2002
ΕΦΗΜ: Νεολόγιον ΗΜΕΡ. 10/22-10-1879

Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἔτους 1848 μέχρι τοῦδε οὐ διέλειπον καλῶς κατηρτισμένα ὄντα καὶ γενναίους φέροντα καρπούς. Ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1834 διετηρήθησαν τακτικῶς καὶ ἐν συνεχείᾳ μέχρι τῆς σήμερον τὰ ἀλληλοδιδακτικὰ Σχολεῖα, ὀρθῶ, ὅτι τὰ γράμματα ὑπάρχουσι μᾶλλον διαδεδομένα ἐν Λεμησσῷ ἢ ἐν ταῖς ἄλλαις τῆς νήσου πόλεσι. 16.6.52

Παρθεναγωγεῖον ἐν Λεμησσῷ κατέστη ἀπὸ εἰκοσαετηρίδος περίπου καὶ ὑπάρχει μέχρι τοῦδε λίαν εὐδοκίμως διευθυνόμενον, θὰ ἠδικοῦμεν δὲ τὰς εὐγενεῖς καὶ εὐπαιδεύτους παρθεναγωγοὺς, εἰ μὴ ἀπονέμομεν αὐταῖς δίκαιον ἔπαινον ὅτι μετὰ προθυμίας καὶ ζήλου διδάξασαι προσήνεγκαν ταῖς τῶν Λεμησσίων κόραις τὰ εὐώδη ἄνθη, ἅπερ ἐδρέψαντο ἀπὸ τῶν λειμώνων τῶν ἰοστεφάνων Ἀθηνῶν, τῆς φιλομούσου καὶ φιλοκάλου Σμύρνης καὶ τῆς μουσοτρόφου Κωνσταντινουπόλεως.

Ὑπάρχουσι λοιπὸν ἐν Λεμησσῷ σχολεῖα τρία, ἑπτὰ περιλαμβάνοντα διδασκάλους· τριτέστιν ἓν ἑλληνικὸν μετὰ τριῶν Διδασκάλων καὶ τριάκοντα περίπου μαθητῶν· ἓν ἀλληλοδιδακτικὸν μετὰ δύο διδασκάλων καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν μαθητῶν καὶ ἓν Παρθεναγωγεῖον μετὰ δύο διδασκάλων ἐπίσης καὶ ἑβδομήκοντα μαθητριῶν.

Ἐν τοῖς σχολείοις τούτοις ὑπάρχει καὶ πολύτομος βιβλιοθήκη, κατ' ἔτος διὰ νέων συγγραμμάτων πλουτιζομένη ἐκ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ μακαρίτου Λαμπριαγοῦ Πέτρου· πλείων φροντὶς καὶ ἧττων ῥαθυμία θὰ συνεπλήρου καὶ λυσιτελέστερον θὰ ἐρρύθμιζε τὰ τῆς βιβλιοθήκης ταύτης, ὥστε θὰ ἐπήρκει ταῖς τοῦ σχολείου ἀνάγκαις. Ἀλλ', ὡς μὴ ὤφελεν, ἐλαχίστη ἡ περὶ ταύτης ἐπιμέλεια καὶ παρὰ τὴν ὡμολογημένην τῶν Λεμησσίων φιλομουσίαν ἡ βιβλιοθήκη κεῖται σχεδὸν ἄχρηστος καὶ ἥκιστα λυσιτελής.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ COOP 2002
ΕΦΗΜ: Νέον Κ.Π.Ιω. ΗΜΕΡ. 10/22-10-1879

Νηπιαγωγεῖα δυστυχῶς ἐλλείπουσιν ἀπὸ τῆς νήσου ἁπάσης, καίπερ τῶν Κυπρίων εὖ εἰδότων τὴν χρησιμότητα τῶν τοιούτων καταστημάτων, ἅπερ ὅμως δι' ἐλπίδος ἔχομεν, ὅτι ἡ φιλομουσία τῶν συμπολιτῶν ἡμῶν θ' ἀνεγείρῃ τάχιστα ἐπ' ἀγαθῷ τῶν τέκνων αὐτῶν.

Τὴν πρὸς διατήρησιν τῶν ἐν Λεμησσῷ σχολείων δαπάνην, οὖσαν περὶ τὰς ὀκτὼ χιλιάδας φράγκα τελεῖ: α) τὸ ἐμπόριον, ὅπερ δι' ὡρισμένου τέλους 2[illegible]000 ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων καὶ προϊόντων τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς ἀποφέρει περὶ τὰς πέντε χιλιάδας φράγκα· β'.) ἡ μητρόπολις Κιτιέων συνεισφέρουσα χίλια ἐνιαυσίως φράγκα, καὶ γ'.) τὸ εἰσιτήριον τῶν μαθητῶν τέλος.

Ἔχει ἐνθάδε ἡ ἀναλογία τῶν μαθητευομένων πρὸς τοὺς ἐν τῇ πόλει κατοίκους ὧδε.

Ἐν τῷ δημοτικῷ σχολείῳ παῖδες	120
Ἐν τῷ Παρθεναγωγείῳ κόραι	70
Ἐν τῷ Ἑλληνικῷ σχολείῳ παῖδες	30
Τὸ ὅλον τῶν μαθητευομένων	220

Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει Ἕλληνες κάτοικοι εἶνε περίπου χιλιάδες τρεῖς, αἱ δὲ οἰκίαι αὐτῶν πεντακόσιαι, ἀναλογοῦσιν 87-100. Μετὰ τὰς τρεῖς ταύτας πόλεις ἐπέρχονται αἱ πολίχναι Ἀμμόχωστος καὶ Πάφος, ἐν αἷς ὑπάρ[illegible] δημοτικὰ μόνον σχολεῖα, ἅπερ [illegible]

[illegible] λυπαθοῦς Πατρίδος των, [illegible]
[illegible]ίσω καὶ τὴν τοῦ ἔργου τούτου κά[illegible]
[illegible]ν Αἰγύπτῳ Κυπρίων θ' ἀργηθῇ ἐπ[illegible]
[illegible]ατι ἓν φράγκον τὴν ἑβδομάδα ὑπὲρ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ COOP 2002
ΕΦΗΜ: Νέον Κίτιον ΗΜΕΡ. 10/22-10-1879

δάσκαλοι, ὡς τὰ πολλὰ οἱ ἀπόφοιτοι τῶν κατὰ τὰς πόλεις σχολείων, οἵτινες κατ' ἀλληλοδιδακτικὴν διδάσκουσι μέθοδον. Δὲν εἶνε μακρὰν ὁ χρόνος, καθ' ὃν κατεστάθησαν τὰ ἐν τοῖς χωρίοις σχολεῖα, καὶ διὰ τοῦτο ἡ παρὰ τοῖς χωρικοῖς ἀμαθία. Ἐν ἑκάστῳ τῶν χωρίων μετὰ κόπου εὑρίσκει τις ἐπισταμένους τὴν ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν πέντε ἐπὶ κατοίκων ἑκατόν. Πολλοὶ δὲ τούτων ἐδιδάχθησαν τὰ γράμματα ὑπὸ τοῦ ἱερέως τοῦ χωρίου κατ' ἰδίαν τινὰ μέθοδον. Τὰ μέχρι τῆς σήμερον ἐν τοῖς ἑξακοσίοις χωρίοις τῆς Κύπρου ὑπάρχοντα ἀλληλοδιδακτικὰ σχολεῖα εἴκοσι περίπου ὄντα, δῆλον ὅτι δὲν ἐξαρκοῦσιν εἰς τὴν τῶν γραμμάτων διάδοσιν. Τῷ Μακαριωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Κύπρου καὶ τοῖς Σεβασμιωτάτοις Μητροπολίταις ἀπόκειται ἡ μέριμνα καὶ φροντὶς περὶ τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως τοῦ ὀρθοδόξου χριστιανικοῦ ποιμνίου, οὗτινος ἡ ἠθικὴ μόρφωσις εἶνε αὐτοῖς καὶ ἄνωθεν ἀνατεθειμένη. Πεποίθαμεν δ' ὅτι ἡ τῆς Κύπρου ἱερὰ σύνοδος θὰ τύχῃ γενναίου ἐπικούρου καὶ ἐκ θύμου συνεργάτου, τῆς ἐν Αἰγύπτῳ Κυπριακῆς ἀδελφότητος, τῆς ἀείποτε προθύμου παραστάσης ταῖς τῆς πατρίδος ἀνάγκαις.

Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε εἰρημένων συνάγομεν ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν ταῖς πόλεσι τῆς νήσου μαθητῶν, ἐχούσαις ἑλληνικὸν πληθυσμὸν 17,000, ὧν 1060 ἀναλογεῖ καθόλου 5:100.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ COOP 2002
ΕΦΗΜ: Νέον Κίλων ΗΜΕΡ. 10/22-10-1879

Ἀνακεφαλαιοῦντες νῦν τὰ εἰρημένα καὶ ταῦτα συνοψίζοντες εὑρίσκομεν τὰ ἑξῆς. Ὅτι ἡ Κύπρος ἔχει γῆν παμφόρον, ἐκφέρουσαν πολλὰ καὶ ποικίλα προϊόντα ἀξίας δύο καὶ εἴκοσι περίπου ἑκατομμυρίων φράγκων ἐν χρόνοις καθολικῆς εὐφορίας, ὅτι ἐξάγει προϊόντα ἑπτὰ ἑκατομμυρίων φράγκων ἀξίας, καὶ, ὅτι εἰσάγει περὶ τὰ πέντε ἑκατομμύρια φράγκα εἰς χειροτεχνήματα καὶ ἄλλα χρειώδη· ὅτι ἀποτίνει ἐνιαυσίως φόρους περὶ τὰ δώδεκα ἑκατομμύρια φράγκα, καὶ ὅτι ἀσκεῖ μικρὰν βιομηχανίαν, ἰδίᾳ δὲ μεταξίνων ὑφασμάτων· ὅτι τρεῖς ἔχει πόλεις μεθ' ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ 20,000 περίπου καὶ Μωαμεθανικοῦ 14,000· ὅτι ἡ γεωργία θλιβομένη καὶ πάσχουσα ἀποφέρει ἑκάστῳ ἀτόμῳ ἐνιαυσίως πρὸς διατροφὴν περὶ τὰ ἑκατὸν φράγκα καὶ ὅτι ὑπ' ἄλλας συνθήκας καὶ ἐν εὐτυχεστέροις καιροῖς ἡ μεγάλη Κύπρος θὰ ἦτο εὐδαιμονεστάτη· ὅτι πᾶσαι αἱ ἐπὶ τῆς νήσου ἑλληνικαὶ οἰκίαι εἶνε περίπου τριάκοντα χιλιάδες, αἱ δὲ τουρκικαὶ περὶ τὰς ἑπτὰ χιλιάδας· ὅτι ἐν ἑκάστῃ τῶν πόλεων αὐτῆς ὑπάρχουσιν ἑλληνικὰ καὶ ἀλληλοδιδακτικὰ τῶν ἀρρένων καὶ τῶν θηλέων σχολεῖα, εἰς ἃ φοιτῶσι παῖδες ἑξήκοντα καὶ χίλιοι καὶ ὅτι ἐν τοῖς ἑξακοσίοις τῆς νήσου χωρίοις εἴκοσι περίπου μόνον ὑπάρχουσιν ἀλληδοδιδακτικὰ καὶ ὅτι κατὰ τὴν νῆσον ἅπασαν δύο μόναι, ἡμῖν γε γνωσταί, ὑπάρχουσι δημόσιαι βιβλιοθῆκαι, καὶ ὅτι ἐλλείπουσι νηπιαγωγεῖα.

Λυπούμεθα ὅτι καὶ ὅσα νῦν ἐπιστέλλομεν δὲν εἶνε ἱκανὰ νὰ παραστήσωσι τὰ αἴτια τῆς καταστάσεως τῆς νήσου ὑπὸ πᾶσαν ἔπο-, ἀλλ' ὅτι ἐν στενοῖς ὁρίοις ἐπιστολῆς ἐνε ἴσαμεν ἄπειρον ὕλην καὶ ἀπεκλεί-

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ COOP 2002
ΕΦΗΜ: Νέον Κιτιῶν ΗΜΕΡ. 10/22-10-1879

σαμεν ἀπὸ ταύτης πλεῖσθ' ὅσα, δυνάμενα καὶ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ κόσμου τὴν συμπάθειαν νὰ προκαλέσωσι καὶ τοῦ ἔθνους τὴν προσοχὴν νὰ προσελκύσωσιν. (1) ✓

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ COOP 2002
ΕΦΗΜ: Νεον. Κιτ. ον. ΗΜΕΡ. 10/22-10-1879